

PUTOVÁNÍ BASILEJSKÉ

26. května 2014

Pondělí 26. května

Děti se courají, vracejí se z tradičního dálničního úraní, Anika tradičně rozdává koláčky, dospěláci tradičně usrkávají první horkou kávu, jedním okem tradičně hlídají, zda se na které robátko nehotoví ke skoku pod projíždící vozidlo. Ano, jsme na benzínce kousek za Hradcem, tradičním místem první zastávky, a spokojeně vrníme nad dalším bezchybným výkonem postelmovské domácí Grauovic pekárný. Netradičně rozdáváme plechové pláčky s trojbarevnou vlajkou a jiné, s modrým motýlkem, jenom na počátku druhé sborové padesátky zaujal místo oficiálního sborového loga. Takto se totiž chystáme k významné mezinárodní reprezentaci, abychom byli vidět, co jsme a odkud pocházíme. Míříme do švýcarské Basileje, dříve "Europäisches Jugendchor Festival Basel" festivalu, kam se nelze přihlásit, festivalu, kam nutno být, na základě doporučení, vybrán.

Byli jsme doporučení, vybráni, osloveni a podstoupili jsme podrobnou přípravu koncertu v Ženevě, po čemž vyslovila definitivní souhlas s naší ústí a předložila k podpisu příslušnou smlouvu. Byli jsme moc rádi; o tomto festivalu v minulosti mnohé slyšeno a pozvání považováno za velikou čest. Byli jsme totiž ustaráni, nebo poslední patnáctičlenná sestava nejstarších členů měla opustit naše území na konci letošního května, a to, co ve sboru zůstávalo, se vyznačovalo především mladými a převážně novou opravdickou koncertní zkušeností. Pozvání tohoto druhu se ovšem neodmítá za žádných okolností, i bylo tedy nutno připravit se na velmi pěkný večer. Ten vyvrcholil páteční zkouškou tědny před odjezdem, kdy především korporativně rezignovalo na jakékoliv osobní nasazení a v praxi předvedlo metodu, kterou usmrtil sbormistra, aniž pozvednuta zbraň. Ano, bylo především tlak prudce klesal, ano, všechno jsme už tisíckrát zazpívali a známe i pozpátku, ale přeci jen se šlo (a v nedávné minulosti se bůžď stávalo), abychom poslední zkouška rozehraje všechny skryté fajnosity a my budeme vyjít s jistotou, abychom poslouchali opravdu zářící.

Je rozdíl mezi dokonalým zpěvem a dokonalým zpěvem s prožitkem. První abychom poslouchali nekonečně nudit, druhé pozornosti publika nedovolí polevit. Zkouška se nevyznačovala ani dokonalým projevem ani hlubokým prožitkem, ale nebylo tomu tak u všech přítomných členů. Po celé dvě hodiny jsem vnímal povzbudivá zrcátka zaujatých obličejů a nebylo jich úplně málo. Leč netečné tváře mezi nimi, zavěšené na především energii zaujatých, spolehlivě dokázaly ubrzdit jakékoliv úsilí o krásný zpěv. Ty, které v důvěře dokázaly také formulovat: "To se nedá utáhnout" - ztlaká komentář jedné z nich po skončení zkoušky. Na pomoc přišla mnohokrát vyslovená slova mého moudrého tatínka, kterou jsem tolikrát slyšel ve chvílích zdánlivě beznadějných: "Vykazili se na to, vložená energie se neztratí." Nu, energie bylo v průběhu uplynulého roku vložená opravdu hodně. Tak tedy, smil se, škoda abychom tak a tak, nicméně je zřejmé, abychom všechno umíte, tak teď jen, abyste to v sobě před publikem dokázaly najít a sdílet. Zítek mimo žádná zkouška je za

tchto okolností asi zbytečná, tak si bychom měli v zástupě nakládat. Rozhostilo se hluboké ticho, je to po chvíli vybuchlo do několika ostrých skrytých varů, mnohé hlavy se sklónily k poradě se poaly napřimovat a zpočátku nesměle, později odhodlaně, pokračovat, aby zkouška přešla jenom proběhla. O sobotní zkoušce netěba se rozepisovat. Tlaková níže pominula zcela a úplně.

Mezi sepsáním této ubíhlo mnoho kilometrů, jednou jsme chvíli stáli za Prahou, podruhé před Rozvadovem a dále byly nepřetržitě spokojené. Autobus tize vrátil a zofé i zádumivě vzpomínali na jejich obsadu autobusu, kdy mládežnické pasážerstvo srazilo energií natolik, že vpedu vlastního slova slyzení nebylo. Na německé dálnici zasažení prudkým krupobitím, je to z předního skla vbrzku odstranilo veškeré zbytky polétavých divochů, nerozumně v uplynulých hodinách vstoupivších busu do cesty. Za kopekem po dešti a kroupách již ani potuchy a zanedlouho opouštíme dálnici, abychom táhlým klesáním

dosáhli dna hluboké prolákliny, v níž ukryto mste ko Schwäbisch Hall. Nikdy jsme o něm neslyželi a neslyželi bychom i nadále, nebýt toho, že zdejší mládežnická ubytovna byla jedinou na všech možných cestách do Basileje, která pro nás ježdívá v polovině listopadu lošského roku mla potebný počet postýlek. Netužím, proč si vzhledem k roku dopředu umanuli na poslední květnové pondělí, když jinak jakýkoliv termín kdekoliv nebývá problémem. Avšak dobře tak, nebo nacházíme starobylý dům na kraji obce

v zeleni ukrytý, obslužený blostným recepčním dědečkem a zpočátku zaplněný úoasně zvitořivou německou drobotinou. Vbrzku stružně ubytováno a v obecné shodě shromážděno k vycházce mstem. Centra dosahujeme sestupem po úzkých, vonnými keři zarostlých schodech, označených znepokojivou cedulkou, hlásající, že se jedná o schody krvavé. Nic, co by názorně vysvětlilo povod morbidního názvu, se neudálo na cestě tam ani zpět. Objevili jsme mste ko nebývalé krásy s p emnohými zákoutími fotograficky svdnými a umínili si, že je budeme doporuovat vzem, kteří míjí z domova ke Štrasburku a hodinka nebo dvě jim přebývají. Málo je mste ek, kde za dalším rohem nezaíná periferie, ale zjeví se nové příjemné zákoutí, je to si svým převabem nezadá s desítkami jiných, jimiž jsme před chvílí prošli. Svahy, strmá schodiště, hrázděné domky, dřevěný most z prastarých trámů přes řeku v údolí i jeho kamenný bratříček v kuřavě rovně úctyhodného, tichá nám stíka s kavárnami a bary, temné přechody, prastará klenutí a náhle rozlehlé nám stí ve svahu zřízené, z něhož široké schodiště strmě stoupá ku vzosnému chrámu. Orámováno páskami, hostí skupinu divadelníků připravujících dramatické vystoupení k výroční slavnosti, je to za týden naplní mste ko historickými kostýmy, množstvím vzdavých návštíváků i vybranými kulináři specialitami. Přísny označený pán dohlíží, aby zkouška nebyla ružena nezvedenou veřejností. Škoda, že tady nebudeme. Zkoumali bychom dál a dál, zdálo se, že starobylých převabů v dohledu jezdě dosti. Drobný dežtík však vytrvale houští, bylo tedy rozumné dosíci krvavých schodů a vystoupiti k doasnému obydlí. Dále moudře pokývaly hlavy kami na pokračavek v doasného usnutí a rozešly se do pokojů. V deset hodin kamenné stavení utichá.

Úterý 27. května

To jsme si ovšem jenom mysleli. Kamenné stavení totiž neutečlo v béc. Obývali jsme pokoj v prvním patře, nad námi pak ty drobné zvířátka v mečkové dřevo. Když ráno spořádán scházely po schodech do jídelny, bylo to defilé spanilých sedmi až osmiletých andílků nevinných tváří a poklidné letory. V noci pak zřejmě podlely jakémus převléčení, jež jim znemožňovalo pobývat v postýlkách a nutilo setrávat v neustálém pohybu, v tziinou skoky z výše nad novou podlahu se projevujícím. Převléčení ono pak mělo za následek pronikavé zvýšení tlakové hmotnosti, nebo dunění dřevěného stropu takové intenzity, kterou si mohl způsobit jakýkoliv prachový andílek. Nade dřevem vstávaly velmi rozhořčené a nechápavě kroutily hlavami, jak jenom někdo mohl vzpomenout jsem si na svůj zvěrovní pokoj s cedulkou „uhýčím“ nad níž v dřevěných bydlivajících andílků a seznal, že velikého rozdílu ve způsobu dupoty nenalézám. Rozdíl ovšem zná v provozní době. Zatímco naši andílků vcelku spořádán uléhají ve stanovenou dobu a v rozumném tase oproti procitají, zdejší drobtina si rozdíl slušně a dupala jezť ve dvanáct, kdy se mi podařilo usnout, a o čtvrté ráno se již znovu pokoušela zaplatit naše sny. Ráno u snídaně však nebylo na jejich tvářích nejmenších stop po náročné práci.

Posnídali jsme nikoliv skromně, ale také nikoliv rozmaile. Nadšení vzbudil patentní dávkovač nutely, který však způsoboval jistě zdraví, nebo náplň vydával jen neochotně a po opakování dávkovacího úkonu. Nebylo se tomu divit, jak patrně z úhledné firemní cedulky, byl určen k dávkování medu, nikoliv k podávání této mazlavé substance. Pojedli jsme, sbalili zavazadla, naložili autobus a vyrazili vstříc pozemnému dni i přeplněné dálnici v dobré naději, že dosáhneme kýžených cíl dnešního dne i klidného místa k uvaření oběda v meteorologicky příznivých podmínkách.

Ujíždíme cestou necestou, čímž nyní rozlišné dálniční uzavírky a rekonstrukce, přičemž konstatována podobnost se situací na D1. Tento názor však odborně napadnut ideem Tomázem, jenž jistě jemný rozdíl popsal, že zde v krátkosti na jediném nedlouhém úseku napořád trnác pracujících bagrů, kdežto na D1 si vystačíme

s jedním. Čas by šel rychleji, než zřehodno, přesto třeba nakrmiti mušstvo. Volíme rozlehlé parkoviště, podle blízkého města nazvané Baden-Baden. V rychlosti nastartovány zbrusu nové vařiče (dar přitele Rosti) a ke zdroji připojeny odbornou soustavou přídavných hadic (dar přitele Marka). Vybaveny zbrusu nové hrnce (ty nám nikdo nedaroval,

ale poměrně drahé jsme je zakoupili na základě přesvědčení, že ty dosavadní jsou pomalu zralé k odpisu, pamatujíc se po átky zájezdové kuchyně z roku 1981) a započat s vyvážením. V přibližně zedesáti minut zhotovena minestra (vysvětlení pojmu i recept na požádání poskytnu), dříve seznána velmi použitelnou a jako taková dravě seřazena do poslední nudle. Na závěr zlikvidována i naložená mobilní kuchyně. K tomu vzemu uprostřed zvonilo poledne z parkovištní zvonice se dvěma opravdovými a nikterak malými zvony.

Čas pokročil a situace začínala být napjatá. Snažil jsem se nepodlehnout nutkání vynechat slíbené místo a zamířit přímo do Basileje. Riziko pozdního příjezdu bylo sice příliš velké, ale tvrdohlavost nakonec zvíťazila. Ve čtvrté na dvě tedy vcházíme do labyrintu středověkých uliček alsaského

skvostu Ribeauville, abychom o třicet minut později odrazili ku Basileji, přes dvanáct dní, že by na pouhých třicet minut a třicet kilometrů zájímky, učinili jsme správně. Městečko se vymyká popisu, něco málo snad patrné z fotografií. Pojedete-li okolo, neváhejte a nechejte si více času. Nejlépe mimo sezónu a s noclehem. Taky to jednou uděláme.

Nazí chlápci za volantem odvedli skvělou práci. Basilej se přiblížila v dobrém směru a klikováním směrem nás bez jediného zaváhání dovedlo na uvedenou adresu. Návod byl jednoduchý: podle plánu projete všechny zákazy a zaparkujte na náměstí u katedrály. Způsobem přejezdu, polohou a významem místo zhruba odpovídalo těmto nádvořím Pražského hradu. Pravda, trochu v menším, ale když jsme později zdola oděky pohlíželi vzhůru, mělo to stavení podobnou polohu i panoramatickou funkci jako katedrála Svatého Víta v Praze. Trochu jsem se pak vyptával, jak to, že bez jediného razítka jsme prokli kovali tolika zákazy a žádného policistu nenapadlo nás zastavit. Proč by vás zastavovali? Ten, kdo tam nemá co dělat, tam nepojede a ti, co tam jedou, to asi mají povolené, ne? Jednoduché jak facka. Složitější je asi úvaha o tom, jakou pozici takový festival (a vůbec kultura) má v tak velkém městě, když jeho radní neváhají a vyřezanou na celé odpoledne vezkerou dopravu z velmi rozlehlého náměstí v historickém centru města, aby tam bez obtíží mohlo zaparkovat dvacet cizích autobusů.

Nu, více toho bylo k podivení. Ředitelka festivalu říká na přijíždící a osobně se se vzemi vítá. Z pod rukou jí sbory odnímají další povolené dámy a odvádí jí je o sto metrů dále, kde ve dvou rozlehlých místnostech probíhá registrace a odbavení. Dále nabídnuto

období (výběr nápojů a kdovíjaké druhy tyčinek), pak si rozeberou programové brožurky a plány města, vyzvednou festivalová trička, o jejich velikosti jsme byli pořádně informováni před několika týdny, oproti podpisu získají docela velkorysě kapesné (do patnácti let po padesáti francích, nad patnáct po sedmdesáti). Franky pak přímo dříve než do ruky, aby za odpovědné vedení nekupovalo naftu na zpáteční cestu do odlehlých teritorií, i je jinak užitečné nespotebovávalo. Přidání průvodce (v našem případě

manžel Bischofových), kteří všechno v detailu a okamžitě reagují na jakýkoliv dotaz. Pro dnešek si s sebou vzali svého českého zetě, a tak všechno probíhá s jezděním v tiché plynulosti, než se oteklávalo.

Od stolu s tričkami na mě kdosi volá jménem a po krátkém pátrání v paměti rozpoznávám člověka, který před dvěma lety, vyslán do Locarna, dohlížel přes okno na to, zda švýcarská sborová asociace úspěšně vynaložila peníze na švýcarský sborový festival. Přesné oko tehdy odjelo do notně zvlhlé a pan Peter od té doby jezděním s v tiché chutí vykonává neplacenou práci v prospěch sborových aktivit na plný úvazek. Před pár lety sekl s funkcí vrcholového manažera, usoudiv, že je jim dostatečně zajistit, a začal se dobrovolnický v novat tomuto podezřelému oboru, nebo to přýho opravdu baví. Sdíluje, že se na nás teď zítří a že náš kamarád Mario Fontana z Locarna přijede zítra po poledni, před chvílí s ním totiž telefonoval. To je další bonusový příspěvek, Maria jsme viděli naposledy před rokem ve Francii a uvidíme zase až za rok v Žemperku. Přitom si máme tolik co povídat.

Netrvalo ani hodinku, vše je vyřízeno a autobus odjíždí do městečka Arlesheim, kde nás čekají hostitelské rodiny. Přijíždíme dříve, ale první zájemci jim postávají na místě. Ostatní se postupně scházejí a odvádí si dvojice nazíhání, o jejich složení jsme byli

pořádání už nikdy v lednu. Rozdávací paní se s každým povítá, prohodí pár milých slov a představí jim zumperské hosty. Obdarování pak podávají a dárky si odvázejí, tu luxusními vozy, tu za pomoci obstaraného kola, na jehož nosiči se veze sborový kufr. Poklidnou atmosféru dvakrát rozvíjí veselá přehoda. Poprvé, když paní, rodem zpanlka, odvádí dvě nezpanlky hovořící dříve a Claudie, pro kterou je zpanlztina eí mateřskou, hoce oelí, oelos nepadl na ni. Podruhé, když další maminka zpanlského povodu, Claudii zcela náhodou vyfasuje. Tu radost oboustranně nebere konce. Claudie ská e radostí, a o jí popadají zavazadla, maminka pohlédne k obloze a zhluboka úlevně vydechně. Starost mly patří obě. Nicméně pes nezbytná vnitřní napětí a obavy zejména těch dětí, které jdou v zahraničí do rodin poprvé, všechny zvládají tento svíravý okamžik s noblesou a zarem, což okamžitě (jako už tolikrát před tím) poutá pozornost a vyvolává obdivné komentáře. Po zeste hodin jsou děti rozdány a my podnikáme složitě přesouvací manévry v podzemní dopravní zpi ce, abychom se také dostali k ve e i, kde se k nám, po cestě zpočátku (!) zvyčarským vlakem, konečně připojí Ros a. Brzy po tom i do vlastních postýlek. Docela přicházejí vhod.

Středa 28. května

Ráno u snídaně se ptáme, jaké bude po asi. Jedna polovina stolu má výhled do modré oblohy, druhá, vedlejším oknem, na zedivá mra na. Pak to dalo dohromady nějaký problém; když jsme ušli pro děti do Arlesheimu, nebylo ani příchů slunce no ani zataženo a tak to pak už zstalo. Dálnice byla prázdná, téměř hodina, plánovaná na překonání složitých dopravních situací, se smrškla na nějakých patnáct minut, i byli jsme na místě jako druží, první rodina již své děti dodala. Sledují obličejové přicházejících dětí i hostitel a brzy je prokazatelně jasno, že všichni dostali najíst a patří dobře, nikoho nemlátily a naopak naše děti zřejmě nebyly nezdravě, nic nerozbily ani se nedostaly do nějakého zásadního sporu. Spokojené tváře na obou stranách i pevné sdělování prvních rodinných dojmů naznačovaly, že všechno je, jak být má. Rodiny jsou dochvilné, proto v půl deváté vyjíždíme a po krátké jízdě opět vnikáme do centra Basileje.

Bližší nerozpoznané zařízení, patří zkolského druhu, zvané Wettsteinhof, pohltí dva kooperující sbory. Dnes máme čtyřhodinový workshop, jehož cílem je připravit společné

zpívání nazich dětí a The Choristers of Jesus College Cambridge na večerní koncert. Vybrali jsme českou lidovou, oni zase dílko dnes již téma národního britského skladatele: Bob Chilcott. Irish Blessing. Přetický panenky v tomto sousedství možná př sobí málo vznešen, ale písnička je to veselá, a říkali jsme si, že nemnoho českého textu určitě anglickým chlapečkům přijde vhod. Nejistotu, jak naložit s těmi čtyřmi hodinami (předpokládám, že oba sbory písničky znají a sezpívání bude otázkou několika minut), rozptýlil

anglický kolega Mark Williams razantním nástupem na scénu, jímž dal najevo, že se bude pilovat a pilovat. Nejprve přišla na pořad naše poněkud přetická angličtina, poté další detaily. Účasná práce, minuty se rozbitily a dvě společné anglické i česká lidová témata zaplnily dopolední dvouhodinovku. Poté děti studeně poodaly a po krátké siestě zamířily

na procházku k Rýnu. V jednu zase zpívá, nebo tak vešel zavedený po ádek. Angličtí chlapečci odvědí ani do separátní místnosti a tam mordováni mimo jiné ve znalosti textu, nebo i společně díle seznali, že nazeď ti znají anglická slova zpaměti, kdežto oni loví texty z partitur. To britská hrdost nemohla dopustit, proto i závěrečné zpívání společného

bloku již hrdě plí s hlavami vztyčenými, do pomocných papírů nenahlíží. Nazeď ti zatím byly děny z křesťanských jiných. Dva týdny po návratu zpíváme ve Staré Boleslavi na festivalu Musica angelica a svete div se, dosud neumíme nahlázený program. Přizla tedy hodinka vhod a dťi svdomit zápolily s Ave Maria Jana Nováka, skladbou, jež se v prbhu nácvičku ukázala mnohem obtížnější, než se prve zdálo, a nazí omlazené sestavy do značné míry nepřístupnou. Dťi ovšem pracovaly, a se z nich

kouřilo a asi desetičlenná skupinka stážíst, studentka hudby z Luzernu, si mohla ruce upsat, jak se pokoužela zaznamenat vše, co dťi musí podstoupit, a jak jim to ovidně př sobí potěší.

Opět v autobusu, máme k mstě ku Liestal, jež je jedním ze dvou míst, kde večer probíhají zahajovací koncerty. Ráno si posteskla jedna ze zdejších maminek, že již koncem minulého týdne chtěla zakoupit vstupenky, ale prý se jí vysmáli, že koncert je již dávno vyprodaný. Zájem veřejnosti o festival je skutečně mimořádný. Máme lepší šanci než dobrý, proto před zkouškou v kostele ježt z stává necelá hodinka na nákupy drobností, jimiž dťi po návratu obdají své blízké. Poté již připravíme ke zkoušce na dvorečku před kostelem.

Především to byla poměrně rozlehlá prostora, jakou bychom dnes nazvali vnitroblokem. Nepravidelný prostor, ze všech stran ohraničený zástavbou, přizel vhod jako místo pro stavbu gotického kostela, protože ve středověkém městě na něj asi zpočátku zapomněli, a pak už zřejmě nikde nebylo místo. I postavili kostel na dvorečku a povedl se jim hodně velice. Kolem něj už nezbylo mnoho místa, ale to, co zůstalo, př sobí velmi útulně, dťi jsou tady v bezpečí a naerstvém vzduchu. Máme ovšem také docela komfortní zátanu v nové stavbě, která poskytuje zázemí mnohemu kulturnímu dění, která kostel pravidelně hostívá.

Přizel šanci zkoušky. Máme př hodiny na své emeslníky, dvě písničky s kluky z Cambridge a jejich tři kratší kousky. Panuje přisný řád, zkoušející sbor musí mít klid, proto nikdo dále do kostela nesmí. Dťi soustředěné a uvolněné. Po zkoušce naproti do restaurace na brzkou večeři. Co jiného než nudle s červenou omáčkou. Ale moc dobré, i salátek přidali. Personál kmitá, takže během hodinky obslouženy, napaseny a vypakovány tři sbory.

Pak už je to směs s řadou dlouhých ekání, nedlouhého zpívání a trošky poslouchání spoluúinkujících sborů. V prbhu koncertu vystoupí deset sborů. Jsou po dvou spárovány. První z těchto dvou zazpívá své, pak se přidá druhý na dvě společné písničky, první zmizí do presbyteria za stupni, kde může chvíli poslouchat, a ten druhý zatím dvoudílnou minisérii uzavře. Žli jsme ve druhé skupince a do přestávky pak mohli poslouchat. Dťi zabraly od první noty a

lapily publikum od samého počátku. Koncert začal v půl osmé a podrobný itinerář inzeroval závěr se společným zpěvem v deset hodin a čtyřicet pět minut. Vrchní dvě díla zastavil o půl desáté, protože program je ve čtyřicetiminutové předstihu, proto máme být připraveni již v deset. Skutečně se tak stalo, v deset se ozval závěrečný potlesk v nově posazeném sboru - přesně ve chvíli, kdy začalo odbíjet. Otevřela se postranní vrátka a naše zpěvné výrazy ku společnému zážitku. Dostavil se mrou vrcholnou. A byla dávka téměř smrtelná (dvě a půl hodiny sborového zpěvu) publikum bouřilo nadšením, nebo nebylo slabých sborů. Ty mi proudy přýztili nyní přivci do nabitého

interiéru, zaplavili jevizt i všechny uličky a spustili společnou *Music is everywhere* skladbu komponovanou pro tuto příležitost dvorním skladatelem českého sboru Calicantus z Locarna, Ivem Antoginim. Zazněly mušské hlasy, které dříve dosud neměly příležitost slyšet, přidal se publikum opatřené notami a vyzkolené ve zpěvu refrénu na počátku druhé poloviny koncertu. Ze svého koutku u vrátek jsem ve zpívajícím davu viděl jen několik

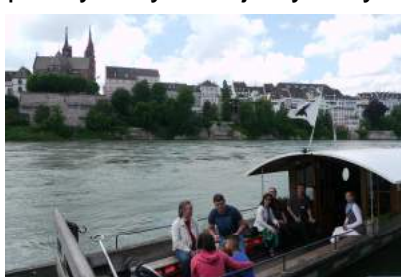

nazích krás, ale ty se posvátně vznázely metr nad podlahou a bylo mimo veškerou pochybnost znát, že tuhle chvíli budou líbit jezt právnu at m na vlastní zlaté svatbě.

Mj zik vřak brzy byla ovr, tak tedy rychle do zatny, převléci a do vak zetrn poskládat nové oblečení, jež dneska málo velmi úspěšnou premiéru. Přivolat autobus, naskákat dovnitř a honem k bazénu, kam jsou na jedenáctou povolány hostitelské rodiny. Když jsme vystupovali v Arlesheimu, právě odbíjelo. Rodiny, které si včas opatřily lístky, již stačily rozšířit zprávu, že jsme si pořídili znamenitě, a tak se vítání mísilo s gratulacemi k povedenému zahájení zdejší mise.

úterek 29. května

Začalo to přibližně, nemuseli jsme moc vstávat, mohli zvolna snídat a pak si užívat podle svého. Povídám o dospěláckém dopoledni, dříve si zase užívaly podle rodinných možností a nápadů. Užívání podle svého naplánoval Ros a, jenž nás po snídani vyvedl mezi pramyslovými objekty k Rýnu a poté vypustil po náběh proti proudu. Zvolna jsme opouštěli

zónu skladiz a ježáb, procházeli okrajovou částí Basileje, abychom brzy doputovali do centra města. Bylo krásné slunné dopoledne a obávané basilejzty, posedávající na kamenech náplavky, s potěšením ráchali nohy v zelenavém proudu. Za vodou se odvíjelo panoráma starého města, a když jsme doputovali k místu, nad nímž zprotěžil b ehu strmá katedrála, kázal Ros a sejít k vodě a nasednout do chatrného člunu, jenž představoval jeden z pěti přívozů,

jimiž lze v Basileji Rýn překonávat. Proud se mocně opřel do boku lodice, kladky na vodícím laně zaskříply a plulo se. Moc jsme neposeděli, ežt bylo brzy za námi a my vystoupali mnohými schody ke kasinu, v jehož útrokách právě končil jeden z mnoha festivalových koncertů. Sál nabitý k prasknutí skýtal pouze nemnoho míst vzadu za sedadly v davu stojících fandů sborového kumztu. Přiznali jsme právě na poslední předávek a společný zpěv. Byl koncert jedním z těch, na něž se vstupenky neprodávají, ale publikum je nemilosrdně podojeno několikastupovým kordonem vymahajícím dobrovolného příspěvků ve chvíli, kdy opouští budovu. My jsme budovu neopouštěli, naopak, naším cílem byl raut, jenž

nahrazoval ob d, zamýzlený v zrak p edevzím jako místo, kde se lze setkati s kolegy, se známými poklábosit, s neznámými seznámit. Poklábosili, pot ášli i pokynuli, p edevzím v zrak vyhlí0eli p edev írem ji0 inzerovaného Maria. Ten v zrak z ejm uvízl v ona ejzích spárech a na raut nedorazil. Zato v zrak v rohu sálu vypátrán Manfred Wipler s manželkou Sabinou, dlouholetý partner a kamarád z m sta Halle nad Sálou. Nevid li jsme se drahň let, bylo tedy o em povídat.

as ob da uplynul, autobus posluzn paná koval na nejbli0zím ze ty dvousetmetrových parkovacích pruh v centru m sta, je0 magistrát ochotň vypáskoval k neomezenému u0ití pro ú astníky festivalu na celou dobu jeho trvání. Jednoduže e eno: v pr b hu celého týdne jsme kdykoliv bez problém zaparkovali ne dále ne0 p t minut od sálu, kostela, zkuzebny í menzy, k nim0 bylo t eba p zky doputovat. Nasedli a zanedlouho p istáli v nedalekém Arlesheimu, nalodili sv ené d ti a odfr eli do místa dalzího koncertu, m ste ka Riehen. Mohli bychom íci, 0e koncert se konal v sále místní hospody, nebýt toho, 0e místní hospoda byla vyhlázeným kuliná ským centrem, kam se (na nikoli levné debu0írování) sjí0d li ztamtasti ze ziráho okolí. P kný, prostorný a akusticky výborný sál pak postaven opodál, aby cinkání skleni ek a dru0ný hovor hodujících návzt vník neruzily um lecké vy0ití.

eská zkodolibost kone n dozla napln ní, nebo jsme ji0 t etí den objevili organiza ní zakolísání tohoto jinak zcela bezchybného festivalového d ní: nejprve jsme byli dotázáni, zda bychom p epustili Ameri an m patnáct minut ze svého zkouzkového asu a utrpnou zkodu si pak nahradili zabráním asu zvécarského sboru,

který prý tolik zkouzet nepot ebuje. Nu, byli jsme blahosklonn velkorysí a ud lených p ta ty icet minut jsme bez velkých cavyk posunuli. Poté, co jsme vystoupali ke zkouzce na jezvt , následoval dalzí podstatný karambol, je0to jsme s mnohými omluvami byli po adatelským mu0em upozorn ní, 0e kterýsi praktikábl se v jednom rohu trochu viklá.

Technicky zalo0ený Ros a pod praktikábl str il hlavu,

zaklapl tam jakýsi udl a bylo po viklání. Po t chto dvou vá0ných incidentech jsme v klidu odzkouzeli, v temné zatn pod jezvt m se p evlékli a as zbývající do koncertu strávili na erstvém vzduchu a zeleném trávní ku vedle sálu.

Odpolední koncert jsme zahájili programem sestaveným na míru podle zadání po adatel (dvacet p t minut zábavného lehkého programu, sv tská hudba, v publiku budou d ti).

Zazn la Zkouzka na koncert s výborným, nov nastudovaným sólem (Ani ka), Sing we and chant it

(Thomas Morley), ty i úpravy lidových písní (Mila moja, Stojí hruška, To ta Helpa, Nizka banja), na záv r Lukázovi emeslníci.

Program nabitý sólisty, spoustou instrumentalist a hlavn provedený s velkou chutí a zaujetím. Ohlas veliký potleskem i slovy po koncert .

Za námi komorní Hitziger Appenzeller Chor domácí provenience s prudce humorným programem,

záv re ný blok strhujícím zp sobem opat il Young Peoples Chorus of New York City. Spole né p ní

v zech t í sbor na záv r, spousty hovor s nadzenými poslucha í i sboristy navzájem. Pak odjezd na spole nou párty u jezírka.

Nevím, co to bylo, možná nějaký klub, ale bylo to pěkné a rozlehlé. Uprostřed jezírka, okolo pěkných zákoutí, úhledně vyseknuté trávníky, lenitá restaurační stavba a do toho vpuztých dvacet hladových sborů. Kam oko dohlédlo, vzude rozdávali nějaké dobroty, teplé, studené, mražené, tuhé i tekuté. Dátka se cpala jak nezavřená, poté druhou

rozprávěla, tancek se účastnila i sama je předváděla a cizozemce využívala. V patřném se pak odtroubeno a k domovu se odebráno. Pijeli s mírným předstihem, rodiovstvo se pozvolna scházelo a zapjené dťi si rozebíralo. Rozlíňá piblířovací vozítka obdivována a osobně vyzkouzena. Po návratu do hotelu objevím v posteli solidní láhev pov domého obsahu; ona to grappa z Ticina a u ní lístek: Good evening, see you tomorrow. Mario. Tak uo je tady.

Pátek 30. května

V deset opřt oblíbené místo u bazénu, opřt všechny rodiny vřas na místě, jako ostatně po celou dobu našeho pobývání. Ujíždíme do Basileje, dnes je svátek, silnice tudíř prázdná. Páni zofé i hned ráno obdrželi plánek dnešních přesunů s vyznačením parkovacích možností v etně situační fotografie pro snadnou orientaci. Po chvíli zastavujeme a opřt seznáváme, ře parkovací prostor zvolen s rozmyslem, ujdeme nř jakých sto metrů a za rohem uo vidíme kostel, v němž se zpívá. Jsme uvedeni do klenuté místnosti určené k převlékání, kterou od chrámové lodi odděluje prosklená stěna opřtená závěsem. V rohu hranička plastových lahví s vodou, připravených svařit vyprahlá přvecká hrdla. Hromádky i hromady př litrových lahví jsou připraveny prakticky vzude, kudy přvecká noha projde, takře přvectvo je systematicky zavlařováno a zhoubná dehydratace nehrozí.

Dťi produkují pouze nepatrný zumb, na stupních zkouzí švýcarský sbor a ohleduplnost vři kolegům je jřiř jaksí samozřejmá. Po chvíli zkouška končí a mřeme střdat. Situace je optimální. Dťi se dobře vyspaly, nemusely brzy vřtávat, přijeli jsme vřas a nemuseli spřchat, kostel je zcela prázdný a po adatelé vřerných tři kách stěoř nřz klid. Dťi zaujmou místa na stupních a usnou. Úkaz, který jsme jeztř nedávno vřbec neznali, protoře přvectvo vřuplynulých sezónách bylo třeba při zkouškách spříže dřoet na etřzu, aby nevyplývalo vezkerou energií jeztř před koncertem. Te to asto vypadá, ře zkoušku netřeba brát vřaň, protoře pak na koncert přeci přjdeme naplno. Potřiř je v tom, ře zlařda ená přvecká technika přes vezkerou snahu neumořní bezchybný výkon. Zatřim spříže slyřím trřavu rřst, protoře technika, kterou dťi zdřdily od předchozři generace stãle jeztř dobře funguje, ale zkuzenost pravři, ře to nemusí mít dlouhě trvání, pokud se milã kové vřas neprobudři. Nu, jaksí takři jsme se zkouškou probãbrali ař do konce a potěř uvolřjeme místo sboru břloruskému. Nazi obřtavři přvodci hlãři, ře vřas umořuje rychlě vřypad do blřzkě samoobřsluhy za řuřelem nakoupenři švýcarských pamlskř pro potřchu tesknřicřho přřbuzenřstva. Dťi bez rozpãkř zaplavujř rozlehlě obchod a teprve po chvíli panř Ursula zneklidnři, ře by jim snad mřla poradit, kde se řãdaně pamlsky nachãzejř. Stojřme nad schody do suterěnu, v němž se potravinově řãj rozklãdã, a přřhledem vidřme přřmo do oddělenři pamlskř. Ukazujř Ursule vřta místa a ona sama vidři,

Ono netrvalo ani dvě minuty a dle této sladké zákoutí objevily. Plácne se došla kout: S jako bych to neviděla, Ono dle této pro tyto vci mají zesty smysl. Brzy nakoupeno, a tak nazpět do kopeka k esání i p evlákání.

Tou dobou se uo před kostelem pomalu tvoří fronta, je obhem následují p l hodiny dosáhne úctyhodné délky. Je svátek, kdy se ve výcarsku nepracuje. Festival připravil tři koncerty v centru Basileje, ve třech kostelích nedaleko od sebe. Všechny začínají krátce po poledni, ve 12.30. Všechny budou do posledního místa obsazeny a vzude se stojí dlouhé fronty, protože také na tyto koncerty se neprodávají vstupenky, jsouce předpokládáno, že lidé rozjaření umleckým zážitkem, budou po koncertě finančně sdílní.

Dle této skutečně probudily, nastupují k úvodnímu bloku koncertu a energie z nich jen srší. Obecenstvo ihned reaguje a kontakt je okamžitě navázán. Není si na co stávat a jen já vím, kde nadzení suplovalo techniku, kde nedostatky zkoušky musely být zalepeny koncertním adrenalinem. Po vystoupení se dle této protlaží dozadu na poslední zbývající místa, aby mohly sledovat spoluúinkující sbory. Poslouchají tize, bez eí, nevrší se a nep echázejí z místa na místo, v douce, že to soustředěnému poslechu nesvědčí a ostatním posluchačům není milé. Při potlesku mezi dvěma písněmi náhle Martina vystartuje úzkou uličkou vpřed, kdesi vpředu vyprostí z přeplněné jedinou volnou židli a prodírá se s ní nazpět. To mě ovšem erti berou, dle této pitomé, nemohou chvíli postát, takový rozruch uprostřed koncertu. Syším na ni, jestli se nezbláznila a co tady blbne, ale dítě zarputile tlačí židli do temného kouta, kde, ó hanba mě za tu křivdu fackuje, nabídne posezení velmi letité paní, která odloží francouzské hole, usedla na studeném kamenném schůdku.

Končí koncert a potlesk nebere konce. Po chvíli se lidé začínají rozcházet, ale ouha, obústupové cesty zatarasila nazeřtí mlátka s výběrnými kozíky, jsouce k této službě sjednána korespondenčně před mnoha týdny. Sluzivá modrá s bílým límcem, andlské obléčky a prosebné psí oči vykonají své. Kozíky se brzy plní bankovkami nemalé hodnoty a po adatelé v erných třích je znovu a znovu vyprazdňují do připravených kartonových krabic. Zanedlouho dovybíráno, vysypáno, se teno a konstatováno: Ty vaze beruzky nám oproti lo sku o tetinu zvedly trůbu. Kostel osíel, jen Mario Fontana stojí uprostřed a eká, a0 ho tam najdu. Nezbytné pokoncertní eí a prognóza možností vzájemné konverzace v přítích hodinách.

Te poklusem na obd, zdrželi jsme se s tmi výběry a jsme uo z ejm poslední. O to by nebylo, jenže úderem tetí odplouvá lo a prý nepokají. Pispcháme do menzy, služební duchové u vchodu neomylně navigují do patra, kde je nejméně plno, spolýkáme obd a byst e k náb eí, tetí hodina se neúprosně blíží. Hodiny na katedrále začaly odbíjet, když jsme dosupli ke schodům na náplavku. Lo se již nadýmá p vci mnoha národů a erné tři koum stku hlaholí: sSkvělé, Motýli přiletli, měme vyplout.

Lo se majestátn sunula Rýnem, p vectvo roztomile
Ovatlalo r znými jazyky k íoem krá0em se domlouvajíc. Naze
holubi ky podle zalo0ení volily mezi desetiletými hozíky
z Cambridge a statnými americkými mladíky, nepomíjejíce ani
jejich sli né prot jzky. Spole enský 0ivot bujel, fotoaparáty
pracovaly na plný výkon, zpan lská horká krev rozpoutala tanec
na zadní palub . V p ldruhé hodin doplaveno v místa, kde se

¥výcarsko, N mecko a Francie dotýkají svými umá ky, a zase zp t. Te ji0 nebylo t eba
sp chat, proto volným krokem procházkou historickým centrem kolem míst, kde zítra
prob hnou vystoupení pod zirným nebem. Posléze probuzen dímající autobus a
odcestováno do tém ji0 rodného Arlesheimu ku společné ve e i s rodinami hostitel
nazich d tí. Navedeni na liduprázdné nám stí k velikánské bazilice, opustili autobus a jali
se oslavovat Lukázovy narozeniny. Tradi ní symbolická okoláda a zp v dle výb ru

oslavence. Oslavenec byl mírn zkodolibý, pon vad0 si
p ál slyzet Zkouzku na koncert, dílko, v n m0 donedávna
figuroval, co sólista v hlavní roli, ne0 jej r stový proces
p ipravit o chlapecký hlas. Dílko, je0 od nepam ti zvykem
provozovati s doprovodem klavíru, vzak erstv
vyzkolená sólistka-pokra ovatelka Adélka bez zaváhání
vyst ihla v a capellové verzi, ani0 jí i sboru nep ítomný
nástroj jakkoliv chyb l.

Chvíli po produkci ji0 vcházíme do sálu obecního
domu, kde práv vrcholí p ípravy ku společnému hodování. Stoly prost eny, v oh íva ích
pobublává chutná krm a opodál, podívejme, malý ráj domácích sladkostí, kam ka0dá
rodina dopravila to nejlepší, co v daném oboru dokázala. Brzy
vzichni na svých místech a nezbytná slavnostní promluva
obou zú astn ných stran pronesena. Vzájemná pod kování,
zd razn ní pozoruhodných moment tohoto setkání i nále0ité
komplimenty, vze ádn pojednáno. Oboustranný potlesk pak
úvodem k podve ernímu ob0erství. Poté dosp lí obzírn
rokovali nad kávou a zákusky, zatímco mláde0 mnohými
francouzskými okny vyzla na pilehlé h izt , aby se hrála

mezistátní fotbalový zápas, potrápila d tský koloto i skluzavku, zatan ila Brou ky i

Árim im im a také jinak se dru0n bavila, nehledíc na
p vod národnostní, rasový, sociální i v kový. Poslední
zmín né bylo hostitelskou skupinou vzestrann p et ásáno,
aby pak s podivem hlasit komentováno, nebo takto prý
zde zvykem nebývá. Moc jsme tomu nerozum li, ale
posléze vyzlo najevo, 0e ve zdejších zem pisných zí kách
se spolu baví pouze d ti stejn staré, kde0to mladzí si ke
starzím netroufnou, nebo ty jimi opovrhují a nezahazují se

hovory s drobotinou. Naproti tomu naze dívky si s mlá átky rozum jí, ruku v ruce korzují
v dru0ných rozpravách, ty úpln malé jsou hý kány v náru í, pokro ilejší pak vyu ovány
tane k m a podobným ptákovinám. To vze uvedlo rodi ovskou ve ejnost do vytr0ení, je0
posléze kulminovalo ve chvíli, kdy se párty chýlila ke konci, a rodi ovstvo zapo alo
s úklidem. Sotva se rodi ové chopili vyjedených talí , p ifr ely naze zp vulky a daly se do
práce. Uklidit nádobí, slo0it stoly a spolu s 0idlemi ulo0it na vykázané místo trvalo sotva
deset minut. ¥výcarská ve ejnost op t za0ila n co, na od svých d tí z ejm není zvyklá. I
p ivinuli je do asní rodi ové blí0e k srdc m svým a spokojen odkrá eli dom .

Sobota 31. května

Po ránu jsme se sešli v arlesheimském kostele, abychom v klidu a beze spěchu odzkouželi předvečerním koncertem. Další příjemný rys tohoto festivalu. Ve čtyřech dnech tisků koncert osmnácti sborů, přesto na každý sbor pamatováno minimálně pět minutami zkoušky na jevišti před každým vystoupením, a to však i k dispozici více. Tak i nyní. Dá se říci, že v era před zkouškou počt na nelichotivým komentářem, dnes pracují jako za starých časů, a0 se dostavuje obava, zda v jednom dni budou schopna takový výkon zopakovat. Po zkoušce přichází obvyklá dávka logistických informací, které Ros a vytváří z dostupných zdrojů, zpracuje, utědí a posléze servíruje v rozsahu, který je starobylá hlava schopna pojmout, pochopit a udržet. Velmi si pochvalují tento servis, na němž se ostatní podílejí i ostatní dospěláci, nebo s přibývajícím věkem se mi stále méně daří udržet v provozu mozkovou dvojkolejnost, již představují linie interpretace a organizace.

Přejdeme do Basileje, abychom v klidu pobdvali. Jsme opět v mírném předstihu, nebo není spěchu ve spleť festivalového dne, vše naplánováno tak, aby přece nemusel zrychlit krok. Tedy s výjimkou v erežního lodního poklusu. Vysedáme u jindy liduprázdného rozlehlého parku tvercového podorysu, dnes však do posledního tvercového metru zaplněného epestrým bleším trhem, což mne naplní nadšením, nebo tento podnik miluji, aniž bych se musel aktivně účastnit, a trpím jeho zumperskou nepřítomností. Využíváme časový komfort, vypouštíme děti, aby si blešárny také užili; setkáme se za půl hodiny támhle úhlopíchně naproti. Mnozí pokoukali, leckdo pustil chlup, vyhrál Ros a, který po úporném smlouvání za dobrou cenu získal funkční ukulele.

As dospělí ke smlouvené metě, vcházíme do menzy, nasmlouvání do příslušného patra v klidu a kultivovaně pobdáváme. Při odchodu z rozlehlého pultu podle chuti vybíráme z rozličných druhů ovoce a doplníme zásoby balené vody. Pak již do klášterních prostor u katedrály, kde odkládáme civilní oblečení a hotovíme se k trojici vystoupení pod zirkem nebem. Jest sobotní odpoledne v nováno koncert m na zesti pódíích v centru města, koncert m, je0, ostatně tak jako všechny ostatní, jsou cílené a hojně navštěvovány a pozorně sledovány zaujatým publikem. Každý sbor absolvuje dvacetiminutové vystoupení, pak má dvacet minut na přesun k dalšímu pódiu, kde produkci opakuje, do které pak celá tazka iče jezdí jednou. Ve fázi korespondence jsme se nesmle dotázali, zda i na těchto pódíích určených k nazí produkci klavíry skutečně budou. Byl jsem poněkud v zajetí obav, jak naze vystoupení budou přibíhat v konfrontaci s ostatními sbory, nebo se ekalo, že v těchto programech bude převládat lehčí múza i spíše úpravy zlágrů. Co tedy publikum na nazí sérii lidových písní? Žlágry se do jisté míry potvrdily, nicméně náš program ve všech těchto případech vzbudil mimořádný ohlas, a když jsem to tak sledoval a srovnával s okolím,

Ve fázi korespondence jsme se nesmle dotázali, zda i na těchto pódíích určených k nazí produkci klavíry skutečně budou. Byl jsem poněkud v zajetí obav, jak naze vystoupení budou přibíhat v konfrontaci s ostatními sbory, nebo se ekalo, že v těchto programech bude převládat lehčí múza i spíše úpravy zlágrů. Co tedy publikum na nazí sérii lidových písní? Žlágry se do jisté míry potvrdily, nicméně náš program ve všech těchto případech vzbudil mimořádný ohlas, a když jsem to tak sledoval a srovnával s okolím,

nebylo se tomu divit. Naze d ti v novém oble ení vypadaly opravdu p kn , byly (s výjimkou chlapeckých sbor) bezkonkuren n nejmladší, zpívaly zaujat a podmaniv , pestrý

program s u0itím mnoha instrument a s krásnými sóly se skute n vymykal z obecných klizé, jimi0 sbory pova0ují za vhodné produkce tohoto druhu napl ovat. Potvrdilo to i n kolik hlas z lidu, konstatujících v podstat to, co ji0 výze e eno s bonusovým výrokem jedné z poslucha ek, která dodala: sChodím za vámi celé odpoledne a u0 jsem vás s chutí poslouchala t ikrát.% Aby toho chvástání nebylo p iliz. Naze omlazená sestava skute n odvedla obrovský kus práce, ve snaze dostát po0adavk m festivalové dramaturgie, ale

v bec nezbyl as na to, abychom nastudovali n jaké bonbónky pro nejzirá ve ejnost. Tak rychlí letos opravdu nejsme.

Nejenom bonbónky. Dalzí nedostate nost vyzla najevo záhy po skon ení poslední venkovní produkce, je0 se odehrála na nám stí u katedrály, p esn tam, kam jsme první den dokli kovali se svým autobusem. Sezli jsme z pódia s pocitem, 0e vezkerá rizika jsou se zdarem za námi, a d átka zatou0ila nahlédnout do katedrály. Chodíme prý okolo u0

kolikátý den a jezť jsme nebyli uvnit . To sice byla pravda, ale v katedrále práv probíhala mze, a tak to z ejm nebylo sch dné. To ovzem nehodlala akceptovat naze paní Ursula. Na chvíli se ztratila, pak zase p ib hla a hlásila, 0e vzechno domluvila, proto0e p ísluzným osobám vysv ttila, 0e jsme to my, Motýli ze Ťumperka, co0 prý je zárukou, 0e nikdo z nás ani nezpitne. Bezelstn a nehlu n jsme vklouzli dovnit (kdy0 jde o potvrzení sborové presti0e, d átka dovedou být tém nehmotná), modré suknn tize plynuly kamennou dla0bou, a poda ilo se jim doplynout a0 do rohu pod k rem, odkud vid t do celé hlavní lodi. Vzude hlava na hlav , 0ádná vzak ani nedýchala, vp edu toti0 práv krásn p li nazi známí chlape ci z Cambridge. Dívky se rozn Onily a zvlhlým zrakem sledovaly své oblíbence. Chlapci dozpívali, ob ad pokračoval, po chvíli se lid rozestoupil a hozící v ervených kom0ích p icupitali a0 k nám, postavili se pod k r a znovu se pustili do zp vu. Poté vp edu kn z chvíli promlouval do mikrofonu, p i em0 se k nám dostavila paní Ursula a s nadzeným výrazem hlásila, 0e se jí práv poda ilo domluvit, abychom také zazpívali. V d l jsem, 0e nemáme k dispozici skladbu, která by se dala zazpívat bez doprovodu klavíru a sou asn byla vhodná pro tuto p íle0itost. ekl jsem tedy, 0e je mi to moc líto, ale 0e zpívání opravdu nep ichází v úvahu. Ursula zesmutn la a pravila, 0e to chápe a vykro ila, aby objednávku zrušila. Po t ech krocích se zastavila, zvedla hlavu a pak se rychle vrátila: sZpívejte, te hned, u0 to ohlásil!%

Vkro il jsem rovnýma nohama do jednoho ze svých d sivých sborových sn . Odvíjí se po mnoho let podle jednoduchého scéná e: Sbor stojí p ed plným sálem a já nemám potuchu, co vlastn umíme zpívat. Tá0i se tedy nazi klavíristky: slanka, o budem spieva ?%Janka vzpurn pohodí hlavou, zaklapne slo0ku s notami a odcházejíc z jevzť , p es rameno ucedí: s o ja viem?% V tom snu m v0dycky napadne, 0e ji asi zabiju. Te ani tu Janku nemám nablízku, v hlav totální prázdno a plný kostel eká. Napadne m : sLidovou písní ku?% Ursula horliv p ikyvuje. Mávnu na sbor, aby se posunul doprost ed, a sy ím: sTen suchdolský rybník% Sbor vyt ezť o i a posluzn m ní pozici. V t ch pár vte inách m

napadne, že o maličko vhodnější než ten rybník asi bude Důbravka. O číma hledám sólistku Mízu, naztí se stojí hned vedle. Mízo, Důbravka, za níž Dít trochu omdlí, ale hned je zase při sobě a spustí. Sbor, který už má nadechnuto na Suchdolský rybník, je ovidně překvapen. Sen je zaohnán, jen trocha slabosti v kolenou zůstává. Poté se v nazích dužích rozhostí mír.

Dí se zvolna převlékají, pak, co noha nohu mine, kráčíme do menzy k vešce a zanedlouho odjíždíme tam, kde jsme se ráno připravovali na večerní koncert, tedy do

Arlsheimu, místo tak krásného. Ubytujeme se v budově, kde včera bylo rodinné občerstvení, a v klidu ladíme duze na poslední koncert, zatímco naši kolegové (tentokrát španělský a naši již známí Američané) zkoušejí v kostele. Mario, který nás celé odpoledne doprovázel na naší půlnocní pouti, připutoval s námi i sem a teď se večerní zpívání. Dnes naše vystoupení koncert uzavírá, máme tedy dost času, možná až příliš mnoho a hrozí nebezpečí, že dít, než na nás přijde, dlouhým

ekáním uvadnou. Kostel je beznadějně plný a není nejmenší naděje, že bychom vystoupení nazích předskokan mohli sledovat. Šas konečně pokročil, stojíme již sezení před kostelem, kde docela studeně pofukuje. Konečně se otevírají dveře, sbor, který dozpíval, vychází a my zaujímáme jeho místo. Samozřejmě vedro a vydýcháno, ježt že jsme při ekání před kostelem trochu vychladli. Zazní Ebenovo Megalofrosyne z českého slovníku, kvarteto zobcových fléten uvede A již zima pomíjí, Anižka zmrazí sál svým okouzlejícím hlasem v Raichlových úpravách východoslovenské žalostnou náladu písně zlomí kontrastní česká Koukal na ni, mladší Anižka rozsvítí Eben v Sádek, dvojice Dízgových duet vystupuje uje atmosféru a Mách v Hymnus vystoupení završí. Takto naplněná poslední dramaturgický požadavek (atraktivní sekulární česká hudba, nápaditá dramaturgie) a obecenstvo bouří neutuchajícím potleskem. Dí se zpívaly s chutí, vše technicky výborné, srdíčka přetékala. Ranní obavy se nenaplnily. Přivoláme na jevížt oba spolu inklující sbory a koncert končí společnou písní festivalu, jejíž opakování si nadšené obecenstvo ježt vyžadá.

Vše zdárně za námi, žádné převečné nebezpečí již nehrozí. Dí se rozcházejí se svými hostiteli a my putujeme ztichlým autobusem zpátky do Basileje. Tím se na sklenici vína a pokojný spánek. Janku snad tentokrát zabíjet nebudu. Šouravý Mario ovšem položí otázku, zda jsme již navštívili festivalový klub. Pravím, že zatím nebyl čas, všechny večery byly docela zaplněné. A co tedy dnes? To se mi ale vůbec nelíbí a navrhuji Mariovi, že do klubu s ním rádi zavítají Ros a s Ivou. Po chvíli hecování kapitulují, a tak zanedlouho po přijezdu do hotelu opět vyrážíme. Mario brzy nachází tramvajovou zastávku a my tak aspoň jednou využijeme festivalovou kartičku, která mimo jiné opravňuje i k cestovním místním veřejnou dopravou. Po dvaceti minutách vystupujeme v samotném centru města a brzy vcházíme do podivně ztichlého hotelu, kde kromě slibně recepční nespátujeme žádné známky života. Na dotaz po festivalovém klubu s úsměvem ukáže na blízké dveře a my jsme v prázdném okamžiku pohlceni mnohohlasým hovorem, jak tu klábosí sborníci mnoha

národností, pí em0 kují pikle v cí p íztích. Jak za chvíli z ejmo, také zde, na vrcholném mezinárodním fóru, platí oblíbená eská anekdota: Sezli se dva sbormisté a nikoho nepomlouvali. Mario zahlédne jakousi osobu a vle e m k ní: Come and meet Naomi Faran. Dáma, o ní0 léta mnohé slyzet ve sborovém sv t , i její (zde p ítomný) sbor Moran, pocházejí z nevelké izraelské osady a je mi velkou ctí býti jí p edstaven. V následující hodin jsme si velmi padli do oka a rukou společnou i nerozdílnou ve smyslu uvedené anekdoty k í0em krá0em pomluvili (ale více pochválili), na koho si jen vzpomn li. Rozcházel se s ujzt ním, 0e Moran p ijede do Ÿumperka, jak se to jen zikne. Na nazi návzt vu v Izraeli jsem vzhledem k sou asným bezpečnostním konotacím nenaléhal a Naomi pochopila.

Ned le 1. ervna

Dnes se vstává brzy, musíme pro d ti, pak nazp t do Basileje a rychle do divadla zkouzet na záv re ný koncert, který za íná v jedenáct. Brzy po deváté ji0 stojíme p ed divadlem a prohlí0íme nezvyklou plastiku, která p ipomíná ty i metry vysoké eternitové vlnovky zapíchnuté do betonu v metrových rozestupech. Ursula znechucen kr í nos, 0e to nebyl dobrý nápad, nebo mezi vlnovkami je zven í zcela neviditelný prostor, kam prý mu0i chodí mo it. Skute n , od vlnovek se táhnou po sva0ité ploze charakteristické stru0ky a podle d tských komentá usuzují, 0e Ursula má pravdu. Sám u0 pár let nic necítím, nemohu tedy posoudit.

Netuzíme, jaké budou v divadle p vecké mo0nosti, proto se od podivné plastiky trochu

odsuneme a sázíme jednu písni ku za druhou, aby hlasivky umrtvené spánkem znovu nabyly pru0nosti. Netrvá dlouho a pov ené erné tri ko nás zve do nitra záhadné budovy. Procházíme velkým foyer, je0 svou dvoupodla0ností p ipomíná ostravské nádra0í, ale p ipadá mi o dost v tží. Budova sama zven í nep sobí nijak mohutn , uvnit se ale rozlezla hluboko do podzemí a my cestou do zatny nejprve klesneme a0 na dno a potom jiným schodizt m vystoupáme dvanáct pater,

abychom našli azyl pod st echou s n kolika plastovými sv tlíky, do nich0 u0 te , po ránu, nemilosrdn pra0í slunce. P ichází další dávka p ed0výkaných informací, z nich0 z ejmo, 0e m 0eme zkouzet, dokud nedorazí další sbor, jemu0 pat í p l místnosti, stejn jako polovina bagetek a znek upe ených ze sladkého t sta. Pov domá hrani ka balených vod samoz ejm nechybí. Po n jaké dob se poda í rozchodit klimatizaci, tak0e m 0eme sbor v klidu a pohodlí rozezpívat, nacházíme se toti0 ve zkuzebn operního p veckého ansámblu. V následujícím ase absolvujeme zkouzku nástupu na jevizt , tak0e dvanáct pater podruhé, pak první p le koncertu jako poslucha i, sedíce v hloubi jevizt na stup ovit uspo ádaných lavi kách, majíce p ed sebou

pozadí zpívajících sborů a kdesi v dálce před nimi potmělý prostor do posledního místa obsazeného hledí. Po ústupu pater dvanáct pater potěší a pak čekání na vlastní nástup. Jdeme jako tvrdí od konce, provedeme své dvě písně a opět usedáme na místa u inkubujících, abychom sledovali poslední tři sbory. Pak již nestručné uzavírací e i i společný zpěv tentokrát opravdu úplně všech sborů i mnohasethlavého publika, jež z plna hrdla podpoří nesložitý refrén Antogniniho speciálně objednaného songu.

Festival končí. Dvanáct pater naposledy, pevný úklid nazí poloviny místnosti a úmysl ignorovat ten nesoulad, který po sobě zanechal nejmenovaný sbor sdílející s námi zkušenosti. Když však paní v černém triku, která nám po celou dobu koncertu v nově laskavou organizací pozornost, s povzdechem začala sbírat prázdné plastové láhve a úlomky peřiva, vyměly název rozhořené divy a vlítly na to s ní.

Paní Kathrin Renggli, editelka festivalu, stojí na hraně schodů v přední části tak, aby na ni viděly sbory dole pod schody, i ty které se shromáždily ve vyšším podlaží. Jednotlivě postupují povolení zástupcové i celé ansámby a děkují za prokázaná dobrodíní. Nebylo jich málo. Pozvání do velmi vznešené společnosti, dokonalá organizace, komfort zázemí i zkouzkových možností, důmyslný časový rozvrh nenutící k překotnému spěchu, vyprodané koncerty v krásném prostředí, stravování i pitný režim bez nejmenší chybičky, každý den něco pro potěšení. Tu plavba, tamhle párty u jezírka, jindy ve společnosti rodinami. Především ale nepřehlédnutelná laskavá péče všech, kteří mají s festivalem co dočinění. Zvláště pak dvojice nazích peřivatelů, paní Ursuly Bischof i jejího manžela Niklase a paní Kathariny Baeschlin, která každý den vlídne i pevně dohlíží, zda všechny rodiny své ovesky na pastvu vyhánějí a také zda si je na konci dne do svých ovinů odvádějí.

Pod kováli jsme tedy obdrželi srdce, předali něco malého na památku a obdrželi cedéčko se záznamem zahajovacího koncertu. Rozloučili se a od posledního černého triku převzali balíčky na cestu. Zamávali Ursule a Niklasovi a popáli Rosovi zástnou cestu za rodinou do Čáslavi. Pak již vypluli, Rýnský vodopád navštívili, párky ohřáli i pověšeli a kousek před Žumpferkem se ráno v autobuse probudili. Všechno se podařilo k plné spokojenosti měrou vrchovatou. Jen sáká si mi krásně po přijezdu nezpívalo. To jsme se taky vzichni nestačili douhat.

Tomáš Motýl, 2014

Děkujeme městu Žumpferk, Olomouckému kraji a všem, kteří zájezd podpořili.

